

Plán výchovy a péče Dětské skupiny „Všeználek“

S ohledem na naše know how je tato verze PVP zkrácená. Celý PVP, včetně obrázkového materiálu, je k dispozici u učitelk na třídách a u ředitelky MŠ a DS

1. Údaje o dětské skupině (DS)

1.1 Název a kontaktní údaje

NÁZEV DS: Dětská skupina Všechnálek při Materské škole Starý Mateřov

ADRESA DS: č. p. 117, Starý Mateřov, 53002

e-mail: skupinka.materov@seznam.cz

web: www.ms-starymaterov.eu

OPRÁVNĚNÁ OSOBA: Mgr. Monika Morávková

ZPRACOVATELÉ PLÁNU: Mgr. Markéta Rezlerová, Mgr. Monika Morávková

2. Charakteristika DS

Charakter a specifika budovy:

Dětská skupina je provozována v moderní modulární stavbě složené z několika vzájemně propojených modulů. Tento typ stavebního řešení nabízí rychlou instalaci a zároveň zajistí bezpečné, zdravé a podnětné prostředí podporující harmonický rozvoj dětí. Prostorové zázemí tvoří samostatnou budovu v rámci objektu mateřské školy s přístupem na školní zahradu.

3. Tým DS

3.1 Řízení DS

Poskytovatelem DS je Mateřská škola Starý Mateřov. Zaměstnanci DS mají jasně vymezené povinnosti, pravomoci a úkoly v pracovní smlouvě a naplní práce.

3.2 Personální zajištění

O děti v DS pečují kvalifikovaný tým pečujících osob, který zajišťuje každodenní bezpečí, péči a rozvoj dětí v souladu s jejich individuálními potřebami. Pečující osoby jsou bezúhonné a splňují odborné požadavky dané zákonem o dětské skupině a zároveň se průběžně vzdělávají, aby mohly reagovat na aktuální potřeby dětí i rodin.

Každá pečující osoba přistupuje k dětem s respektem, laskavostí a pochopením. Vytváříme prostředí, které je vstřícné, klidné a motivující, a kde se děti cítí bezpečně a přijatě. Důraz klademe na spolupráci s rodinou – pečující osoby jsou rodičům k dispozici, poskytují zpětnou vazbu a aktivně podporují adaptaci i rozvoj dítěte.

Pracujeme v malém kolektivu s nízkým počtem dětí na jednu pečující osobu, což nám umožňuje věnovat každému dítěti dostatek individuální péče i času.

Náš tým tvoří:

- **Vedoucí pracovník**, který zajišťuje pedagogické vedení, organizaci provozu a spolupráci s rodinami
- **Pečující osoby** s odbornou kvalifikací (např. zdravotnické, pedagogické nebo sociální vzdělání, případně rekvalifikace „Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky“ nebo „Chůva pro děti v dětské skupině“)
- **Externí odborníci** (např. pedagogický konzultant, logoped, psycholog, speciální pedagog – podle potřeby)

Díky empatickému a profesionálnímu přístupu celého týmu vytváříme prostředí, kde se děti rozvíjejí přirozeně, s radostí a ve vzájemné důvěře.

Požadavek naplnění bezpečnosti a zákona o DS stanovuje minimální počet pečujících osob na počet dětí v DS a zároveň je nutno tento počet přizpůsobit zdravotnímu stavu dětí, době pobytu dětí v DS a věku dětí. Minimální počet osob pečujících v DS na počet přítomných dětí dle zákona o DS: 1 pečující osoba ve skupině do 6 dětí, 2 pečující osoby ve skupině o počtu od 7 do 12 dětí, 3 pečující osoby ve skupině od 13 do 24 dětí.

4. Podmínky výchovy a péče

4.1 Psychosociální podmínky

Potřeby dětí jsou pečujícími osobami plně respektovány. Je pro nás důležité, aby každé dítě zažívalo pocity radosti: radosti z pokroku a úspěchu – společného i individuálního.

Adaptační proces nově přichozích dětí je přizpůsoben jejich individuálním potřebám, děti mohou v době adaptačního procesu na dobu nezbytně nutnou využívat přítomnost rodičů, nosit s sebou malou plyšovou hračku. Pokud to situace vyžaduje, délku pobytu v DS individuálně přizpůsobujeme konkrétnímu dítěti na základě spolupráce s rodičem, postupně zkoušíme čas prodlužovat a od rodiče se dítě odpoutává postupně, cestou bez nátlaku.

Pobyt v dětské skupině Všeználek, která funguje při mateřské škole, významně usnadňuje dětem i rodičům přechod do mateřské školy.

4.2 Spolupráce s rodiči

Péče a výchova v DS probíhá především v úzké spolupráci s rodiči dětí, kterou považujeme za klíčovou. V adaptační době mají rodiče možnost strávit s dítětem v DS čas určený na základě individuální potřeby, aby si mohlo dítě lépe přivyknout na prostředí a seznámit se s personálem a ostatními dětmi. Ve vztahu mezi pečujícími osobami a rodiči panuje oboustranná důvěra, porozumění, otevřenost a vstřícnost, respekt a ochota spolupracovat.

4.3 Organizace

Režim dne tvoří dopolední a odpolední blok, který je dostatečně pružný v závislosti na individuálních možnostech dětí.

Pravidelně jsou zařazovány pohybové aktivity, hudební aktivity, aktivity podporující rozvoj kreativity a fantazie a aktivity podporující individuální potřeby a oblasti zájmu konkrétního dítěte.

Ve vyváženém poměru jsou zařazovány individuální, skupinové i frontální činnosti. Pečující osoby nabízejí společné činnosti v malých, středně velkých i velkých skupinách. Ve třídách pracujeme s prvky programu Začít spolu. Pro jejich realizaci jsou vytvořena tzv. centra aktivit. Dle individuální potřeby mají děti možnost neúčastnit se společných činností. Je vytvářen prostor pro osobní soukromí (relaxace, hygiena).

4.4 Životospráva

Skladba jídelníčku vychází z tzv. spotřebního koše. Je kladen důraz na přípravu pokrmů bez polotovarů. Mezi podávání pokrmů je zachován časový, 3 hodinový interval. Dítě není nuceno do jídla, je motivováno k ochutnání. Dětem, které ještě nejsou při stravování samostatné, pomáháme nebo dopomáháme vždy tak, aby jim byl zaručen dostatečný přísun tekutin a stravy. Během dne mají děti k dispozici pití - na výběr mají čaj nebo vodu.

Pro pobyt venku využíváme vlastní zahradu s herními prvky nabízejícími rozmanité pohybové vyžití či vycházky do klidných zákoutí obce.

Pro pohybové, spontánní i řízené aktivity je využíván prostor třídy s kobercem. Pro děti se zvýšenou potřebou odpočinku či děti lehce unavitelné je v prostoru třídy vytvořen relaxační koutek, kam se mohou kdykoliv uchýlit a odpočinout si.

Respektujeme individuální potřebu aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí. Dětem s nižší potřebou spánku po 30 minutové relaxaci nabízíme možnost klidové činnosti.

4.5 Prostorové a materiální podmínky

Prostory třídy DS jsou rozděleny do dvou částí - jídelní část a herní část s kobercem. Prostorové uspořádání vyhovuje skupinovými a individuálním činnostem.

Celkové vybavení DS je přizpůsobeno antropometrickým a věkovým požadavkům dětí, je zdravotně nezávadné a bezpečné.

DS disponuje hračkami a pomůckami, stavebnicemi, výtvarným materiálem, základním tělovýchovným náčiním, vhodným pro děti ve věku od 1,5 roku věku.

K pohybovým a dalším aktivitám děti využívají zahradu se zelení a herními prvky - pískovité, průlezkou, tabule na kreslení, houpací prvky, venkovní kuchyňka.

Hygiena a bezpečnost prostoru interiéru a exteriéru DS splňují normy dle platných předpisů. V zázemí pro hygienu je přebalovací pult a nášlapný koš na pleny.

Náhradní prádlo, hygienické potřeby lze uložit do prostoru v šatně (taška pro náhradní oblečení, polička pro pleny, věšáky pro oblečení, přihrádka pro boty, přezůvky a holínky).

5. Charakteristika práce s dětmi

Hlavním záměrem DS je, aby se všechny děti cítily bezpečně, zažívaly pocity úspěchu, respektujeme jejich jedinečnost, možnosti a individualitu. Chceme, aby u nás byly šťastné a spokojené, aby v péči o ně byla vytvořena s rodiči cesta spolupráce, vzájemné důvěry a otevřenosti.

Při práci vycházíme z prvků programu Začít spolu, který je koncipován tak, aby vyhovoval zvláštním individuálním potřebám i kulturním tradicím naší země. Hlavními rysy jsou:

- důraz na individuální přístup ke každému dítěti,
- vedení dětí k samostatnému rozhodování,
- rozvíjení schopností, znalostí a dovedností dětí prostřednictvím plánované činnosti, center aktivit a pozorování,
- důraz na účast rodiny.

Motto DS:

"Každý den dáváme dětem kořeny i křídla."

Při péči a výchově je přihlíženo k individuálně rozdílným potřebám a možnostem jednotlivých dětí, včetně potřeb speciálních. Dítěti je vlastní učit se na základě prožitku a vlastní zkušenosti. Rozvíjí se a učí tím, co samo dělá, zkusí, v čem se aktivně uplatní.

Jak již bylo zmíněno výchovný proces vychází z principů programu Začít spolu a ŠVP MŠ Starý Mateřov, resp. využívá některých jejich prvků. Cílem je dosáhnout vysokého stupně samostatnosti dětí, individuálního získávání kompetencí, které budou schopné uplatňovat v dalším životě a vzdělávání.

V DS využíváme tyto metody práce:

- **prožitkové učení** – dítě se učí na základě prožitků a zkušeností
- **integrované učení hrou a činnostmi** – je založeno na prožitkovém učení a je praktikováno hlavně v CA
- **spontánní sociální učení** – je založené na principu přirozené nápodoby
- **kooperativní učení** – je postaveno na spolupráci dětí při řešení společných problémů a situací

Sledování a vyhodnocování pokroků dítěte

Sledování pokroků dítěte se opírá o respektující, individualizovaný a participativní přístup. Hlavním cílem je porozumění jeho vývoji a podpora jeho osobnosti.

- **Pozorování** - probíhá průběžně, přirozeně, v každodenních situacích
- **Vyhodnocování pokroků dítěte** - pokroky dítěte pečující osoba zaznamenává do hodnotícího archu – úspěšné dovednosti jsou označeny vybarvením lístečku na stromě. Ten slouží jako klíčový nástroj pro konzultace s rodiči, pro rodiče je strom vizuálně konkrétní
- **Sebehodnocení dítěte** - sebehodnocení dětí pomocí sebehodnotících listů rozvíjí u dětí schopnost vnímat vlastní pokrok, zodpovědnost za učení, budovat zdravé sebevědomí a posiluje vnitřní motivaci.
- **Vedení portfolia dítěte** - Slouží jako individuální záznamový nástroj
- **Společná reflexe a rozhovory** – pečující osoba pravidelně vede s dítětem rozhovory o tom, co dělá, co ho baví, co by chtělo zkusit
- **Spolupráce s rodinou** - rodiče jsou partnery v hodnocení dítěte, sdílejí informace o pokrocích dítěte z vlastního domácího pozorování
- **Plánování na základě pozorování** - výsledky pozorování a reflexí slouží k individualizaci výchovné nabídky

Individualizace ve výchově

V případě, že se v DS objeví dítě se zvýšenou specifickou potřebou vycházíme při péči o ně z těchto hlavních principů:

1. Individuální přístup

- Každé dítě má odlišné potřeby – práce vychází z individuálních možností, schopností a tempa dítěte. Je vhodné sestavit **individuální rozvojový plán podpory dítěte**.

2. Otevřená spolupráce a komunikace s rodinou

- Klíčová je **úzká komunikace s rodiči**, kteří často znají potřeby dítěte nejlépe.

3. Prostředí a vybavení

- Pro dítě se zvýšenou specifickou potřebou připravujeme prostředí, které je **bezpečné, podnětné a přizpůsobené potřebám dítěte**. Zajišťujeme **speciální pomůcky**.

6. Výchovný plán

Výchovný plán v dětské skupině představuje rámec pro každodenní péči, výchovu a rozvoj dětí. Je sestaven tak, aby odpovídal věkovým a individuálním potřebám dětí, a je inspirován RVP PV.

Plán je zaměřen na podporu přirozeného a harmonického vývoje dítěte – fyzického, psychického, sociálního i emocionálního. Výchovné působení probíhá hravou formou, přirozeně během dne, prostřednictvím smyslových, pohybových, tvořivých a sociálních činností.

Základem výchovného plánu je:

- vytváření bezpečného a podnětného prostředí,
- podpora samostatnosti, zvědavosti a sebevyjádření dítěte,
- rozvoj komunikačních a sociálních dovedností,
- respektující přístup ke každému dítěti,
- pravidelnou strukturu dne s ohledem na potřeby dětí.

Výchovný plán zajišťuje kontinuitu s dalším vzděláváním v mateřské škole a podporuje spolupráci s rodinou. Důraz je kladen na celkovou pohodu dítěte a pozitivní vztah k sobě, druhým i okolnímu světu.

6.1 Tematické celky

Při plánování vycházíme ze čtyř tematických celků, které jsou flexibilně uspořádány. Integrují tedy více témat do jednoho celku, který je zaměřený na určitou oblast. Pečující osoba pak propojuje různé výchovně-vzdělávací oblasti a aktivity, které se vztahují k danému tématu. Flexibilní uspořádání umožňuje přirozeně reagovat na potřeby dětí, aktuální situace i proměny prostředí.

Pečující osoby pracují v průběhu školního roku s těmito tematickými celky:

- **Cestičky k sobě** – adaptace, emoce, pravidla, první vztahy
- **Příroda kolem nás** – příroda, ekosystémy, počasí, ekologie
- **Kultura a tradice** – tradice, svátky, kultura, pohádky
- **Svět lidí** – rodina, lidské tělo, zdraví, doprava, bezpečí

Jednotlivé celky na sebe tematicky navazují a zároveň se vzájemně prolínají. Pečující osoby je rozpracovávají do dílčích tematických celků, které vycházejí z věkových a individuálních potřeb dětí, aktuální situace, ročního období i přirozeného zájmu dětí.

Tematický celek „**CESTIČKY K SOBĚ**“ je zaměřený na začleňování dětí do kolektivu, budování vztahů mezi dětmi a pečujícími osobami, vytváření bezpečného, přátelského a podnětného prostředí. Pomáhá dětem osvojit si základní pravidla soužití, podporuje rozvoj komunikačních dovedností a učí je vnímat druhé lidi s respektem a ohleduplností.

Cílem je podpořit děti v navazování prvních kamarádkých vztahů, vést je k vzájemné spolupráci, zvládnutí běžných situací a posilovat jejich emoční stabilitu, samostatnost i sebevědomí. Současně se rozvíjí schopnost dítěte vyjádřit své potřeby, porozumět pravidlům, přijmout základní normy chování a zvládat odloučení od rodičů.

Tematický celek „**PŘÍRODA KOLEM NÁS**“ rozvíjí u dětí zájem o živou přírodu, zejména o zvířata, rostliny a jejich životní prostředí. Podporuje vytváření vztahu k přírodě jako k hodnotě, kterou je potřeba chránit a vnímat s respektem. Děti se učí pozorovat, všimnout si změn v přírodě, poznávat běžné druhy zvířat a rostlin, rozlišovat jejich základní znaky, způsob života a přirozené prostředí.

Celek rozvíjí poznávací schopnosti, slovní zásobu, pohybové dovednosti i vztahy k ostatním, protože příroda se stává prostředím pro zážitkové učení, pozorování a společné aktivity. Důležitým prvkem je také přímý kontakt s přírodou – pobyt venku, výpravy, pozorování, sběr přírodnin a péče o živé tvory.

Tematický celek „**KULTURA A TRADICE**“ seznamuje děti s kulturním dědictvím, které je součástí jejich života – s tradicemi, zvyky, svátky a slavnostmi, jak je slaví jejich rodiny, okolí i společnost. Pomáhá dětem porozumět významu různých kulturních událostí a zapojit se do nich s radostí, úctou a sounáležitostí.

Tento celek podporuje identitu dítěte, vztah k jeho rodině, kraji a zemi, a zároveň umožňuje vnímat, že různí lidé mohou mít různé zvyky, oslavy i způsoby vyjadřování. Učí děti vážit si kulturních hodnot a tradic, jak těch starých, tak i novějších, rozvíjí jejich estetické cítění, tvořivost a cit pro slavnostní atmosféru. Je krásný právě tím, že vytváří v dětech pocit sounáležitosti, radosti a přirozeného prožitku slavnostních okamžiků. Hodí se nejen pro období svátků, ale i pro každodenní malé tradice, které si může vytvořit samotná třída.

Tematický celek „**SVĚT LIDÍ**“ přibližuje dětem běžný život – co lidé dělají, jaké mají povolání a jaké prostředky používají k pohybu nebo práci. Děti se učí chápat, že každý člověk

má ve společnosti své místo, vykonává určitou činnost a svým způsobem přispívá k životu ostatních. Zároveň se seznámí s různými druhy dopravních prostředků a pravidly bezpečného chování.

Cílem tematického celku je podporovat zájem o okolní svět, rozšiřovat slovní zásobu, rozvíjet poznávací schopnosti a podněcovat zvědavost. Děti se učí pojmenovat běžná povolání, rozlišovat dopravní prostředky a chápat význam práce a pomoci druhých lidí. Tento celek také přispívá k budování základního povědomí o fungování společnosti a bezpečném pohybu v ní.

6.2 Další programy a projekty

Vše, co v DS probíhá nad rámec každodenního výchovného procesu řadíme k dalším projektům a programům. Tyto aktivity dělíme je do pěti oblastí, kterými jsou:

- **Projekty a programy zaměřené na tradice a svátky**
- **Projekty a programy zaměřené na spolupráci s rodinou**
- **Environmentální programy a projekty**
- **Projekty a programy zaměřené na spolupráci s MŠ, veřejností a jinými organizacemi**
- **Výchovně vzdělávací programy a projekty**

Programy a projekty nemusí být realizovány pravidelně každý rok, reagujeme na aktuální situace. Oblasti mohou být též doplňovány a o programy či projekty vznikající na základě aktuálních přání a potřeb dětí, rodičů či pečujících osob.

6.3 Očekávané výsledky výchovného procesu v DS

Prostřednictvím výchovného procesu v rámci tematický celků, ale i dalších programů a projektů, směřujeme k očekávaným výsledkům. Inspirací pro jejich výčet je RVP PV.

Protože děti navštěvující DS teprve vstupují do výchovně vzdělávacího procesu očekává se u nich spíše **základní a částečné naplňování** vybraných výsledků – zejména v oblasti adaptace, sebeobsluhy, základní komunikace a prvních sociálních interakcí.